



■ Οι πρόσφυγες μᾶς χάρισαν μέτρο αὐτογνωσίας

Ἡ ἔκπληξη μπορεῖ νὰ γίνεῖ ἐφαλτήριο;*

**Βαρβαρική ἀπανθρωπία τῶν προηγμένων
καὶ μεγαλωσύνη τῶν ξοφλημένων**

Χρῆστος Γιανναράς

... **Αὐτὴ ἡ πρωτογενῆς** διαδικασία [τῆς σχέσεως], ποὺ συνιστᾶ τὴν λογικότητα τοῦ ἀνθρώπου, μοιάζει σήμερα νὰ ἀλλοιώνεται, νὰ παραλύει ἢ καὶ νὰ ἐκλείπει...

Ἐφράκτης μὲ τὸ κοφτερὸ συρματοπλέγμα ποὺ ἀπαγορεύει στοὺς πρόσφυγες τὴν ἔλλογη ἀναζήτηση κοινωνούμενης ζωῆς, δὲν ὀριοθετεῖ κρατικὲς αὐτονομίες, **διαχωρίζει τὴν κατεαγμένη [συντριμμένη] ἀνθρωπιά ἀπὸ τὴν ὠμὴ κτηνωδία.**

Σημαδεύει πιά ἀνεξίτηλα τὴν Ἱστορία τῆς Εὐρώπης ἢ εἰκόνα αἰμόφυρτων προσφύγων νὰ κραδαίνουν μὲ ξέφρενη ἀπελπισία, πολλοὶ μαζί, βαρὺ σιδερένιο ἀντιστύλι καὶ νὰ χτυπᾶνε, σὰν κοινὴ πειστωμένη γροθιά, ἀπεγνωσμένα, τὸ κουλουριασμένο ἀτσάλινο πλέγμα, κατὰφορτο κοφτερὲς λεπίδες, μήπως καὶ διανοίξουν πέρασμα ἀπὸ τὸν θάνατο στὴν ζωὴ. Ἐνῶ τὴν ἴδια στιγμή, πίσω ἀπὸ τὸ πλέγμα, σκυλιὰ μανιασμένα ἀλυχτοῦν καὶ ἀφρίζουν ἔτοιμα νὰ ξεσκίσουν τοὺς ἀνήμπορους ἀπελπισμένους.

Εἶχαν προηγηθεῖ στὶς τηλεοπτικὲς ὀθόνες, ἐπὶ βδομάδες καὶ μῆνες, εἰκόνας ποὺ δικαιολογοῦσαν τὴν αὐτοκτονικὴ παραφορὰ ὅσων ἀντιπάλευαν τὸ λεπιδόφορο συρματοπλέγμα: **Κορμάκια πνιγμένων στὴν θάλασσα**





νηπίων, ξεβρασμένα σὲ αἰγαιοπεγαλίτικες ἀκτὲς –μόνο γιὰ νὰ βάλουν στὴν τσέπη, κάποια ἀνθρωπόμορφα κτήνη, μία χούφτα δολάρια. **Μ**ανάδες ἀλλόφρονες, μὲ τὸν πανικὸ καὶ τὴν φρίκη στὰ μάτια, σὰν πληγωμένα ζῶα σὲ θανατερὴ παγίδα. **Ε**ἰκόνας κοπαδιασμένων ἀνθρώπων, πλῆθος ἀτέλειωτο, νὰ πεζοποροῦν πρὸς τὸ τίποτα μέσα στὴν παγωνιά τοῦ χειμῶνα ἢ στὴν βροχή, μόνο γιὰ νὰ ξεφύγουν τὸν θάνατο. **Π**εινασμένοι, ἄπλυτοι, ἀνάλλαγοι, δίχως ἰδιωτικὸ χῶρο γιὰ τὶς φυσικὲς τους ἀνάγκες, μὲ ὕπνο μέσα στὶς λάσπες ἢ στὴν νεροποντή.

Μὲ δεδομένες στὴν διεθνή δημοσιότητα αὐτὲς τὶς εἰκόνας, ὁ πρόεδρος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Συμβουλίου (European Council), Πολωνὸς Donald Tusk, ἔδωσε συγχαρητήρια στὶς κυβερνήσεις τῶν χωρῶν τοῦ «βαλκανικοῦ διαδρόμου τῶν προσφύγων», γιὰ τὸ κατόρθωμα νὰ κλείσουν τὰ σύνορά τους μὲ λεπιδοφόρα συρματοπλέγματα καὶ σκυλιά. **Ἔ**στω κι ἂν τὴν Ἱστορία τὴν γράφει συνήθως ὁ πρωτογονισμὸς τῆς ἰσχύος, αὐτὸ τὸ ὄνομα, Donald Tusk, ὀφείλουμε νὰ τὸ κρατήσουμε στὴν μνήμη μας μὲ ἀποτροπιασμὸ, τουλάχιστον ὅσοι ἀκόμα προσβλέπουμε στὴν Εὐρώπη ποὺ θέλησαν νὰ οἰκοδομήσουν ἕνας Helmut Schmidt καὶ ἕνας Jacques Delors.

* * *

Δὲν εἶναι εὐκόλο νὰ διαφωνήσει κανεὶς μὲ τὴν διαπίστωση ὅτι ἡ ἑλλαδικὴ κοινωνία εἶναι πιά βυθισμένη ἀνέλπιδα σὲ κῶμα παρακμιακό, ἐπιθανάτιο. **Τ**ὸ κράτος δὲν λειτουργεῖ παρὰ μόνο τόσο ὅσο γιὰ νὰ συντηρεῖται ὁ πελατειακὸς χαρακτήρας του. **Ἀ**ναξιοκρατία, φαυλότητα, ραστώνη ἀκυρώνουν κάθε ἐνδεχόμενο ἐξυπηρέτησης τοῦ «δημοσίου συμφέροντος». **Τ**ὸ πολιτικὸ σύστημα καθλωμένον ἀνίατα σὲ πρακτικὲς τῆς πιὸ



ἀηδιαστικῆς εὐτέλειας –καθολικὰ καὶ αὐτόνομα κυρίαρχη ἢ ψυχανώμαλη κομματικὴ ιδιοτέλεια, ἢ ἐξουσιολαγνεῖα. **Τ**ὰ μέσα πληροφόρησης καὶ ψυχαγωγίας ὑποταγμένα ἀπολύτως στὸν λαϊκισμό, στὴν ἐμπορευματικὴ χυδαιότητα. **Ὁ** συνδικαλισμός, στυγνὸς βασανιστὴς τοῦ λαϊκοῦ σώματος.



Απανωτὲς οἱ ἐκρήξεις αὐτοκαταστροφικῆς ὑστερίας, μὲ βανδαλισμοὺς ἀνεμπόδιστους, τὴν αὐθαιρεσία ἔμπρακτα νομιμοποιημένη. **Α**γλωσσία ἐφιαλτικὴ καὶ καταναλωτικὴ μονομανία μετρᾶνε τὴν συλλογικὴ ἀποχαύνωση.

Καὶ ξαφνικὰ, αὐτὴ ἡ ξοφλημένη κοινωνία, ἱστορικὰ τελειωμένη μέσα στὴν ντροπὴ, ἀντικρίζει τὴν τραγωδία τῶν προσφύγων καὶ ξυπνάει, ξεσηκώνεται. **Σ**τὰ νησιά τῆς πρώτης ἀφίξης, καὶ μετὰ στὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ, στοὺς πρώτους πρόχειρους καταυλισμοὺς, στὴν πλατεία Βικτωρίας, στοὺς δρόμους πρὸς τὴν Βόρεια Ἑλλάδα, στὶς ἀπρόβλεπτες σταθμεύσεις τῶν φυγάδων καὶ τελικὰ στὴν Εἰδομένη, ἀπλοὶ πολῖτες καὶ ιδιωτικὲς συσπειρώσεις παίρνουν στὰ χέρια τους νὰ διαχειριστοῦν τὴν ἔκτακτὴ ἀνάγκη.

Ὁ συνταξιούχος, μὲ τὰ ἔξι κατοστάρικα σύνταξη καὶ τὸν ἀέρα τοῦ αὐτονόητου χρέους, ἀγοράζει ἑκατὸν πενήντα σουβλάκια καὶ τὰ μοιράζει στὴν πλατεία Βικτωρίας. **Ἡ** χήρα, μὲ



δύο παιδιά, πὸ σιτίζεται καθημερινὰ στὸ συσσίτιο τῆς Ἐκκλησίας, ἀγοράζει (μὲ τὸ ἀνύπαρκτο ὑστέρημά της) καὶ πηγαίνει στοὺς πρόσφυγες ἕνα πάκο χαρτοπετσέτες, πέντε μπουκάλια νερὸ καὶ ἕνα πακετάκι σερβιέτες –**ποιὸς εὐρωπαϊκὸς ὀργανισμὸς νὰ ἀναμετρηθεῖ μὲ τέτοια ἀρχοντιά, τέτοια μεγαλωσύνη;** Καὶ οἱ ἀνάλογες περιπτώσεις, χιλιάδες, ἀναρίθμητες.



Πέστε μου, ποιά «προηγμένη», «πεφωτισμένη» εὐρωπαϊκὴ κοινωνία ἔχει τέτοια ἀντανακλαστικά, τέτοια ἀυθορμησία πράξης μπροστὰ στὸ μαρτύριο τῆς προσφυγιάς. **Κ**αὶ δικαιολογήστε μου



τὴν ξιπασμένη ἐγχώρια ἐπαρχιω-
τίλα, πὸν μαίνεται καὶ χτυπιέται
ὄτι μόνον ὑποταγμένοι ἄνευ ὄρων
στοὺς «Εὐρωπαίους» θὰ κατορθώ-
σουμε τὴν «ἀνάκαμψη», θὰ φτά-

σουμε στὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο «πολιτισμοῦ» τοῦ κ. Tusk.

Οἱ ἀλλοδαποὶ πρόσφυγες ἴσως μᾶς χάρισαν **μέτρο αὐτογνωσίας:** ἡ
ξοφλημένη κοινωνία μας πιθανὸν νὰ σώζει δυνατότητα ἔκπληξης.



(*) Ἐφημερ. «Καθημερινή», 20.3.2016. Ἐπιμέλ. ἡμετ.